

Versiune anonimată

Traducere

C-673/20 - 1

Cauza C-673/20

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

9 decembrie 2020

Instanța de trimitere:

Tribunal judiciaire d'Auch (Franța)

Data deciziei de trimitere:

17 noiembrie 2020

Reclamantă:

EP

Pârâți:

Préfet du Gers

Institut National de la Statistique et des Études Économiques

TRIBUNALUL JUDICIAR HOTĂRÂRE

[omissis] **32000 AUCH** [omissis]

[omissis]

[omissis]

[omissis]

[omissis]

ÎN LITIGIUL DINTRE:

[*omissis*]

RECLAMANTĂ:
EP
localitatea “La Bordevieille”,
32430 THOUX,

[*omissis*]

ȘI
PĂRĂȚI:
Monsieur le PREFET DU GERS [Domnul
PREFECT AL GERS]
[*omissis*]
32000 AUCH,
[*omissis*]
INSTITUT NATIONAL DE LA STATISTIQUE
ET DES ETUDES ECONOMIQUES
[INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ ȘI
STUDII ECONOMICE]
[*omissis*]
92120 MONTROUGE,
[*omissis*]

[*omissis*] **[OR 2]**

PROCEDURĂ

EP este căsătorită cu un cetățean francez, dar nu a dobândit cetățenia franceză prin căsătorie, întrucât, în calitate de fostă funcționară a Foreign Office, a jurat credință Reginei Angliei. Ea trăiește în Franța de mai mulți ani, unde exercită profesia de agricultoare [*omissis*].

La 30 ianuarie 2020, în urma referendumului organizat de Regatul Unit la 23 iunie 2016, Consiliul Uniunii Europene a aprobat Acordul privind retragerea Regatului Unit din Uniunea Europeană, pe care Uniunea Europeană și Regatul Unit l-au încheiat la 31 ianuarie 2020.

Articolul 131 din Acordul de retragere prevede în plus că, în perioada de tranziție, instituțiile Uniunii Europene, în special Tribunalul Uniunii Europene și Curtea de Justiție a Uniunii Europene, dispun de competențele care le sunt conferite de dreptul Uniunii.

La 1 februarie 2020, potrivit alineatului (3) al articolului 50 din [Tratatul privind Uniunea Europeană], toate tratatele Uniunii și Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice au încetat să se mai aplice Regatului Unit.

EP a fost radiată de pe listele electorale cu efect de la 1 februarie 2020. Prin urmare, aceasta s-a aflat în imposibilitatea de a participa la alegerile locale la 15 martie 2020.

La 6 octombrie 2020, EP a introdus o cerere de reînsciere pe listele electorale pentru cetățenii Uniunii Europene care nu sunt francezi. Cererea reclamantei a fost respinsă la 7 octombrie 2020 de domnul primar al comunei THOUX.

EP a sesizat deci Comisia Electorală a comunei în temeiul articolului L 18 din Codul electoral.

Prin scrisoarea din 3 noiembrie 2020, ea a fost informată că Comisia Electorală nu se va reuni decât în martie 2021, cu aproximativ 20 de zile înaintea alegerilor departamentale.

Considerând că acest răspuns confirma implicit refuzul primarului de reînsciere, în temeiul dispozițiilor articolului L 20 din Codul electoral, EP a sesizat prezenta instanță cu o cerere introductivă primită la 9 noiembrie 2020 în scopul contestării deciziei primarului din THOUX.

[*omissis*]

PREZENTAREA LITIGIULUI

EP solicită tribunalului:

- suspendarea judecării prezentei cauze, adresând Curții de Justiție a Uniunii Europene întrebările preliminare în interpretare și validitate (interpretarea articolului 50 din Tratatul privind Uniunea Europeană și Acordul de retragere a Regatului Unit; **[OR. 3]** posibilitatea resortisanților britanici de a păstra drepturile la cetățenia europeană; încălcarea principiului proporționalității; încălcarea dreptului la liberă circulație);
- anularea deciziilor de respingere a cererii pe care reclamanta a prezentat-o pentru a fi înscrisă pe lista electorală a THOUX [*omissis*];

[*omissis*] În susținerea pretențiilor sale, ea amintește că un alt cetățean britanic, HA, a procedat în același mod în cursul lunii mai 2020 pentru a putea participa la al doilea tur al alegerilor locale din comuna sa. Tribunalul judiciar de Limoges [Tribunalul judiciar din Limoges] a respins acțiunea sa, fapt confirmat de Cour de cassation [Curtea de Casație]. Aceste două instanțe au apreciat că pierderea cetățeniei europene nu aducea o atingere disproporționată drepturilor civile și politice ale lui HA, întrucât a putut vota cu ocazia referendumului privind Brexitul și cu ocazia alegerilor legislative organizate în anul 2019 în Regatul Unit.

EP amintește că situația sa este diferită, întrucât trăiește în Franța de 36 de ani și, spre deosebire de HA, ea este victimă a normei britanice denumite „15 years rule”, care acum o împiedică să participe la alegerile engleze.

În al doilea rând, EP susține că cetățenia europeană nu poate fi abrogată automat, astfel cum reiese din mai multe hotărâri adoptate în temeiul articolului 20 din

Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. În plus, principiul securității juridice se opune oricărei forme de abrogare automată a unui statut atât de important precum cel de cetățean european. A admite o astfel de ipoteză ar însemna, în ceea ce privește situația lui EP, interzicerea oricărei participări la procesul democratic, ceea ce ar constitui o ruptură de egalitate intolerabilă cu oricare cetățean al unui stat membru, o atingere adusă libertății sale fundamentale, libertății sale de circulație.

În al treilea rând, pierderea automată a cetățeniei europene ar constitui pentru EP o încălcare vădită a principiului european al proporționalității.

&

Domnul primar al comunei THOUX a reamintit cu sobrietate că normele administrative actuale nu îi permiteau să o înscrie pe EP pe listele electorale.

&

Domnul Prefect al Gers solicită respingerea tuturor cererilor formulate de EP.

Acesta arată că ratificarea Acordului de retragere de către Parlamentul European și Parlamentul britanic a determinat imediat ieșirea efectivă a Regatului Unit din Uniunea Europeană la 31 ianuarie 2020 la miezul nopții și în consecință pentru resortisanții britanici din Franța, pierderea dreptului lor de a alege și de a fi aleși la alegerile locale și europene.

Astfel, articolul 127 din Acordul de retragere a Regatul Unit precizează că dispozițiile Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene care prevăd drepturile de a alege și de a fi aleși ale cetățenilor europeni la alegerile europene și locale nu sunt aplicabile în Regatul Unit în perioada de tranziție de doi ani prevăzută de Acord. [OR. 4]

Astfel, Brexit a determinat, la 1 februarie 2020, radierea din oficiu a resortisanților săi de către INSEE [Institut National de la Statistique et des Études Économiques] de pe listele electorale suplimentare în temeiul punctului III al articolului L16 din Codul electoral, care impune acestui organism să radieze din registrul electoral unic alegătorii care nu mai au drept de vot.

EP nu are dublă cetățenie și, prin urmare, nu poate fi reînscrisă pe lista electorală complementară a comunei THOUX.

Motivarea deciziei

Cu privire la cererea de suspendare a judecării cauzei

Din jurisprudența franceză, civilă sau administrativă, rezultă că principiul proporționalității are ca obiect moderarea puterii autorităților publice în vederea garantării drepturilor și a autonomiei persoanelor și evitarea ingerințelor care, prin

caracterul lor excesiv sau prea radical, ar fi de natură să aducă atingere conținutului însuși al drepturilor și libertăților.

În mod concret, autoritatea publică nu poate limita libertatea cetățenilor decât în măsura indispensabilă protecției intereselor publice și trebuie să asigure cu prioritate garantarea drepturilor fundamentale. O măsură care restrânge drepturile și libertățile trebuie, așadar, să fie în același timp adecvată sau adaptată, necesară și proporțională.

Consacrat de jurisprudența Cour européenne des droits de l'homme [Curtea Europeană a Drepturilor Omului] (CEDO), principiul proporționalității este în prezent un principiu general al dreptului Uniunii recunoscut la articolul 5 alineatul (4) din Tratatul privind Uniunea Europeană. El are același obiect: moderarea puterii autorităților publice, prin evitarea ingerințelor care, prin caracterul lor excesiv sau prea radical, ar fi de natură să aducă atingere conținutului însuși al drepturilor și libertăților. Prin urmare, acest principiu se impune instituțiilor Uniunii Europene, precum și statelor membre atunci când aplică dreptul.

Pe lângă jurisprudența Conseil d'État [Consiliul de Stat], cerința proporționalității influențează în prezent și dreptul constituțional care a consacrat proporționalitatea pornind de la cerința necesității pedepselor prevăzută la articolul 8 din Declarația drepturilor omului și ale cetățeanului.

În speță, fără a fi necesar să se răspundă la toate argumentele dezvoltate de EP, se va reține în principal că, fiind rezidentă în Franța începând de la 29 aprilie 1984, fapt dovedit prin elementele depuse la dosar, EP nu mai poate vota la alegerile britanice în considerarea legii britanice denumite „Representation of the People Act 1985”.

În legătură cu această prevedere legală britanică, CEDO s-a pronunțat cu privire la cazul domnului SHINDLER la 7 mai 2013, concluzionând că nu a fost încălcat articolul 3 din Protocolul nr. 1 la Convenție. În speță, persoana interesată mai putea vota la alegerile europene și locale din anul 2013 la momentul adoptării deciziei CEDO.

Situația lui EP este diferită, întrucât deși era înscrisă pe listele electorale din Isère și ulterior, începând din luna octombrie a anului 2000, la THOUX 32, ea și-a pierdut dreptul de vot la alegerile europene și locale din anul 2020, prin aplicarea dispozițiilor articolului 127 din Acordul de retragere a Regatului Unit, care precizează că dispozițiile Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene care prevăd drepturile de a alege și de a fi ales ale cetățenilor europeni la alegerile europene și locale nu sunt aplicabile în Regatul Unit în perioada de tranziție de doi ani.

EP, persoană majoră cu capacitate civilă, care nu este decăzută din drepturi prin condamnare penală, este, așadar, total lipsită de dreptul de a vota. [OR 5]

Or, astfel cum reamintește CEDO, departe de a fi un privilegiu, dreptul de vot constituie un drept garantat de Convenție (Hotărârea din 23 martie 2006, Albanese împotriva Italiei). În plus, o restricție a dreptului de vot trebuie să răspundă unui scop legitim și nu poate admite o restricție absolută (Hotărârea din 20 mai 2010, Alajos Kiss împotriva Ungariei).

Nu este de competența prezentei instanțe să aprecieze relevanța și motivațiile Acordului de retragere a Regatului Unit din Uniunea Europeană din 31 ianuarie 2020.

În schimb, instanța de trimitere constată că aplicarea dispozițiilor acestui Acord în speța lui EP, de altfel privată de dreptul de vot în Regatul Unit, aduce o atingere disproporționată dreptului său fundamental de vot.

Trimiterea preliminară este legitimă cu privire la formă, în măsura în care EP a respectat termenul de contestare a deciziei implicite de refuz al înscrierii pe listele electorale.

Trimiterea preliminară este legitimă pe fond în măsura în care:

- litigiul intră în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii și nu este nici fictiv, nici artificial;
- întrebarea este nouă întrucât actele europene contestate nu au fost declarate anterior conforme cu dreptul Uniunii în cadrul unei acțiuni principale sau cu titlu preliminar;
- motivarea unei trimiteri preliminare a fost descrisă în fapt și în drept;
- dispozițiile interne care ar putea fi afectate de întrebarea preliminară sunt: decizia INSTITUT NATIONAL DE LA STATISTIQUE ET DES ETUDES ECONOMIQUES de radiere a lui EP de pe listele electorale franceze cu efect de la 1 februarie 2020, precum și refuzul din data de 7 octombrie 2020 al domnului primar al THOUX 32430 de înscriere a lui EP pe lista electorală a comunei sale;

Prin urmare, se va admite cererea de suspendare a judecării cauzei și prezenta speță va face obiectul unor întrebări preliminare în interpretare și în validitate în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene, astfel cum se arată în continuare, fără a fi nevoie să se recurgă la procedura accelerată.

[omissis]

PENTRU ACESTE MOTIVE

Tribunalul, pronunțându- se public prin hotărâre în contradictoriu și în ultimă instanță,

Dispune suspendarea judecării cauzei cu privire la toate cererile formulate de EP;

[omissis]

Adresează Curții de Justiție a Uniunii Europene următoarele întrebări:

1. Articolul 50 din Tratatul privind Uniunea Europeană și Acordul de retragere a Regatului Unit din Uniunea Europeană trebuie interpretate în sensul că abrogă cetățenia europeană a resortisanților britanici care și-au exercitat, înainte de încheierea perioadei de tranziție, dreptul [OR 6] la liberă circulație și la liberă stabilire pe teritoriul unui alt stat membru, în special pentru cei care locuiesc pe teritoriul unui alt stat membru de mai mult de 15 ani și care sunt supuși legii britanice denumite „15 year rule”, care îi privează astfel de orice drept de vot?

2. În cazul unui răspuns afirmativ, articolele 2, 3, 10, 12 și 127 din Acordul de retragere coroborate cu al șaselea considerent al preambulului acestuia și cu articolele 18, 20 și 21 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene trebuie interpretate în sensul că au permis acestor resortisanți britanici să își păstreze, fără excepție, drepturile la cetățenia europeană de care beneficiau înainte de retragerea țării lor din Uniunea Europeană?

3. În cazul unui răspuns negativ la a doua întrebare, Acordul de retragere nu este parțial lipsit de validitate întrucât încalcă principiile care constituie identitatea Uniunii Europene, în special articolele 18, 20 și 21 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, dar și articolele 39 și [40] din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, și nu încalcă principiul proporționalității, întrucât nu cuprinde nicio prevedere care să le permită să păstreze aceste drepturi fără excepție?

4. În orice caz, articolul 127 alineatul (1) litera (b) din Acordul de retragere nu este parțial lipsit de validitate întrucât încalcă articolele 18, 20 și 21 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, precum și articolele 39 și 40 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, în măsura în care îi privează pe cetățenii Uniunii care și-au exercitat dreptul la liberă circulație și la liberă stabilire în Regatul Unit de dreptul de a alege și de a fi aleși la alegerile locale din această țară și, în cazul în care interpretarea dispozițiilor menționate de către Tribunal și Curte este aceeași cu cea a Conseil d'Etat francez, această încălcare nu se extinde la resortisanții Regatului Unit care și-au exercitat dreptul la liberă circulație și libertatea de stabilire pe teritoriul unui alt stat membru de mai mult de 15 ani supuși legii britanice denumite „15 year rule” care îi privează astfel de orice drept de vot?

[omissis]